

IFJÚSÁGÜGY

Az ifjúságügy nemzeti szakpolitikai terület. Így a tagállamok jogszabályainak összehangolása kizárt. Uniós szinten az ifjúságpolitika terén rendes jogalkotási eljárás keretében történik a döntéshozatal. Az Erasmus+ ifjúsági területe támogatja a fiatalok Európai Unión belüli és harmadik országokkal megvalósuló csereprogramjait. Az Európai Unió az elmúlt néhány évben megerősítette a fiatalokkal kapcsolatos szakpolitikáit, amint azt az Európai Szolidaritási Testület kezdeményezés is szemlélteti.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 165. és 166. cikke képezi az ifjúságpolitika terén megvalósuló uniós fellépések jogalapját. A 165. és 166. cikk hatálya alá tartozó fellépések rendes jogalkotási eljárás tárgyát képezik. Az ifjúságpolitika tekintetében a tagállamok jogszabályainak összehangolása kifejezetten kizárt. A Tanács ajánlásokat fogadhat el a Bizottság javaslatai alapján.

Az Európai Unió Alapjogi Chartája, amely a szerződésekkel azonos jogi kötőerővel bír (az EUSZ 6. cikke), magában foglal egy, a gyermekek jogairól szóló cikket (24. cikk), valamint a gyermekmunka tilalmáról és a fiatalok munkahelyi védelméről szóló cikket is (32. cikk).

CÉLKITŰZÉSEK

Az EUMSZ 165. cikke rendelkezik az uniós fellépésekről annak érdekében, hogy ösztönözze a fiatalok és a szociálpedagógusok – vagyis ifjúságsegítők – csereprogramjainak kidolgozását, továbbá – a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésével – a fiatalok európai demokratikus életben vállalt fokozott részvételét. A 166. cikk lehetővé teszi az EU számára, hogy olyan szakképzési politikát folytasson, amely támogatja és kiegészíti a tagállamok ez irányú tevékenységét. Az Unió feladatai közé sorolja továbbá a szakképzésbe történő bejutás megkönnyítését és az oktatók és gyakornokok – különösen a fiatalok – mobilitásának ösztönzését.

E cikkeken felül a gyermekek és fiatalok az egyéb – például az oktatási, képzési és egészségügyi – területen megfogalmazott, illetve a gyermekek és fiatalok jogaihoz és védelméhez fűződő uniós szakpolitikák előnyeit is élvezhetik.

EREDMÉNYEK

A. Stratégiai keretrendszer

1. Az EU 2010–2018 közötti időszakra szóló ifjúsági stratégiája

A Tanács 2009 novemberében állásfoglalást fogadott el az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés 2010 és 2018 közötti időszakra szóló megújított keretéről (HL C 311., 2009.12.19., 1–11. o.). Az állásfoglalás két átfogó célja, hogy az oktatásban és a munkaerőpiacon több lehetőséget és egyenlő esélyeket teremtsen a fiatalok számára, valamint elősegítse a fiatalok aktív polgári szerepvállalását, társadalmi befogadását és szolidaritását. A következő nyolc cselekvési területen kell lépéseket tenni: oktatás és képzés, foglalkoztatás és vállalkozói készség, egészség és jóllét, részvétel, önkéntes tevékenységek, társadalmi befogadás, ifjúság és a világ, valamint kreativitás és kultúra.

A munka hároméves ciklusokban zajlik. A jelenlegi, 2016–2018-as ciklusra a Tanács az alábbi hat kulcsfontosságú célt jelölte ki: (1) fokozott társadalmi befogadás valamennyi fiatal számára; (2) az európai demokratikus és civil életben való részvétel erősítése valamennyi fiatal számára; (3) a fiatalkorból a felnőttkorba való átmenet, különösen a munkaerő-piaci integráció megkönnyítése; (4) a fiatalok egészségének és jóllétének támogatása, ideértve a mentális egészséget is; (5) hozzájárulás a digitális korszak – ifjúságpolitika, ifjúsági munka és fiatalok vonatkozásában fennálló – kihívásainak kezeléséhez és a benne rejlő lehetőségek megragadásához; valamint (6) közreműködés az Európai Unióba egyre nagyobb számban érkező fiatal migráns és menekült nyomán megjelenő lehetőségekre és kihívásokra adott válaszok kialakításában.

2. Az Európa 2020 stratégia

A 2010-ben elindított [Európa 2020 stratégia](#) a fiatalokra összpontosít, és számos célt tűzött ki maga elé – például a korai iskolaelhagyás arányának csökkentését, a fiatal diplomások arányának növelését, valamint az oktatással és foglalkoztatással kapcsolatos szakpolitikai kezdeményezések átfogó csomagjának kidolgozását. Ide tartozik „[Az első EURES-állásod](#)” elnevezésű foglalkoztatási mobilitási program, amelynek célja az egész Európára kiterjedő munkaközvetítés megkönnyítése.

A Bizottság „A fiatalok bevonása, összekapcsolása és felelősségvállalásának ösztönzése: az EU új ifjúsági stratégiája” című, 2018. májusi közleményében (COM(2018) 0269) azt javasolta, hogy a következő három tevékenységi terület részesüljön kiemelt figyelemben:

- a fiatalok civil és demokratikus életben való részvételének ösztönzése;
- az önkéntes szerepvállalás, a tanulási célú mobilitás, a szolidaritás és a kultúrák közötti megértés előmozdítása érdekében a fiatalok összekapcsolása az Európai Unión belül és azon kívül;
- a fiatalok felelősségvállalásának ösztönzése a minőség, az innováció és az ifjúsági munka elismerése révén.

B. Kapcsolódó uniós kiadási programok

1. Az Erasmus+

Erasmus+ külön ifjúsági fejezetet foglal magában, amely mintegy 2,1 milliárd euróval gazdálkodhat. Konkrét célkitűzései a következők: (1) a kulcskompetenciák és készségek szintjének javítása a fiatalok körében, valamint az Európa demokratikus életében való szerepvállalás és a munkaerőpiaci jelenlét, az aktív polgári szerepvállalás, a kultúrák közötti párbeszéd, valamint a társadalmi befogadás és szolidaritás ösztönzése; (2) az ifjúsági munka területén a minőségfejlesztés támogatása; (3) a helyi, a regionális és a nemzeti szintű szakpolitikai reformok kiegészítése, illetve az ismereteken és tényeken alapuló ifjúságpolitika kialakításának támogatása; és (4) az ifjúsági tevékenységek nemzetközi dimenziójának, valamint az ifjúságsegítőknél és az ifjúsági szervezeteknek a fiatalok támogatásában betöltött strukturális szerepének fokozása.

Az Erasmus+ közvetlenül támogatja az [Európai önkéntes szolgálatot](#). Az Európai önkéntes szolgálat célja, hogy segítse a fiatalok külföldi tartózkodását önkéntes projektekben való részvételük során. E nem formális tanulási program elismerése Európában a [Youthpass](#) eszköz segítségével történik.

Az Erasmus+ nyomán létrejött [Erasmus fiatal vállalkozóknak](#) program lehetőséget kínál leendő vállalkozóknak, hogy a – programban részt vevő egyéb országokban kisvállalkozásokat vezető, tapasztalt – társaiktól tanulhassanak.

2. Erasmus 2021–2027

A 2021–2027 közötti időszakra szóló új Erasmus programra irányuló javaslatában ([COM\(2018\) 0367](#)) a Bizottság azt javasolja, hogy a költségvetést a 2014–2020-as programozási időszakhoz képest 30 milliárd euróra kétszerezze meg, és 3,1 milliárd eurót különítsenek el a fiatalok számára. A javaslat egyik célja, hogy a [DiscoverEU](#) utazási programon keresztül erősödjön az európai identitás. A kezdeményezés lehetőséget biztosít majd a fiataloknak arra, hogy felfedezzék Európa kulturális örökségét és sokszínűségét. A program kedvezményezettjei közé tartoznak a tanulók és a felsőoktatási hallgatók, valamint a gyakornokok és az ifjúságsegítők is.

C. Egyéb európai uniós kezdeményezések

1. Az ifjúsági garancia

2013 áprilisában a Tanács elfogadta az [ifjúsági garancia](#) létrehozásáról szóló ajánlást (HL C 120., 2013.4.26., 1–6. o.). Az ajánlás korszakalkotó elköteleződést fémjel az annak biztosítása érdekében, hogy a fiatalok a munkahelyük elvesztését vagy a formális tanulás befejezését követő négy hónapon belül minőségi állásajánlatot kapjanak, illetve további oktatásban vagy képzésben vegyenek részt. Noha ezt a szakpolitikai intézkedést továbbra is a tagállamoknak kell végrehajtani és finanszírozni, azok a régiók, ahol a fiatalok munkanélkülisége meghaladja a 25%-ot, egy külön költségvetési tételből – az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezésből és az Európai Szociális Alapból – uniós társfinanszírozásban részesülhetnek^[1].

[1]A részleteket lásd az Európai Szociális Alapról szóló [2.3.2.](#) számú ismertetőben, a B.2. részben.

2. Európai Szolidaritási Testület

A Bizottság 2016 decemberében újjára indította az [Európai Szolidaritási Testület](#) kezdeményezést. A program lehetőséget biztosít a 18–30 év közötti fiataloknak arra, hogy saját hazájukban vagy külföldön önkéntes munkát vállaljanak, vagy projektmunkában vegyenek részt. Eddig összesen 72 000 fiatal regisztrált, és közülük 7 000-en már közvetlenül is bekapcsolódtak a szolidaritási tevékenységekbe. 2018 augusztusában a Bizottság felkérte az érdekelt feleket, hogy terjesszenek elő elképzeléseket a program keretében megvalósítandó új projektekre vonatkozóan. Az uniós költségvetésből összesen 44 millió eurót különítettek el olyan kiválasztott projektekre, amelyek minden európai és Európán kívüli fiatal számára nyitva állnak. 2018. június 11-én a Bizottság közzétette [az Európai Szolidaritási Testület 2020 utáni tevékenységére vonatkozó javaslatát](#), amelyben 1,26 milliárd eurónyi elkülönítés szerepel arra a célra, hogy mintegy 350 000 fiatal vehessen részt a szolidaritási tevékenységekben ([COM\(2018\) 0440](#)).

3. Gyermekvédelmi politikák

Az Egyesült Nemzetek gyermek jogairól szóló egyezménye (UNCRC) értelmében gyermeknek minősül minden 18 év alatti személy. A Lisszaboni Szerződés a gyermekjogok uniós védelmére irányuló célkitűzést vezetett be, míg az Alapjogi Charta biztosítja a gyermekek jogainak uniós intézmények és tagállamok általi védelmét.

2011. február 15-én a Bizottság elfogadta „Az EU gyermekjogi ütemterve” című közleményt ([COM\(2011\) 0060](#)). A dokumentum célja az összes uniós intézmény és tagállam abbéli határozott elkötelezettségének megerősítése, hogy valamennyi érintett uniós szakpolitikában támogassák, megóvják és érvényesítsék a gyermekek jogait, és ez konkrét eredményekben öltön testet. A [Jogok, egyenlőség és polgárság \(2014–2020\)](#) program szintén védi és támogatja a gyermekek jogait, valamint előmozdítja a gyermekek, fiatalok, nők és más veszélyeztetett csoportok elleni erőszak megelőzését.

2016-ban a Parlament és a Tanács elfogadta a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek részére nyújtandó eljárási biztosítékokról szóló irányelvet (HL L 132., 2016.5.21., 1. o.) annak biztosítása érdekében, hogy a büntetőeljárás során gyanúsított vagy vádlott gyermekek képesek legyenek az ilyen eljárások megértésére és követésére, valamint a tisztességes eljáráshoz való joguk gyakorlására, továbbá hogy megelőzhető legyen a gyermekek bűnisméltése és elősegíthető legyen társadalmi beilleszkedésük.

4. Ifjúság és média

Az internetes technológiák különleges lehetőségeket kínálnak a gyermekek és fiatalok részére azáltal, hogy elérhetővé teszik a tudást, valamint lehetővé teszik számukra, hogy élvezzék a digitális tanulás előnyeit, és bekapcsolódjanak az egyes kérdések nyilvános megvitatásába. Ugyanakkor az is előfordulhat, hogy a gyermekek különösen kiszolgáltatottá válnak a modern technológiákkal szemben. Ezért az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv (HL L 95., 2010.4.15., 1. o.) tiltja, hogy a lineáris televíziós szolgáltatásokban olyan tartalmak jelenjenek meg, amelyek különösen ártalmasak lehetnek a kiskorúak számára. Az esetlegesen ártalmas tartalmak vagy olyan időpontban sugározhatók, amikor kiskorúak nem nézik őket, vagy technológiai

eszközökkel le kell tiltani őket, hogy a kiskorúak ne férhessenek hozzá. A nem lineáris, igény szerinti médiaszolgáltatások esetében ilyen tartalom csak oly módon tehető elérhetővé, hogy kiskorúak alapesetben ne férhessenek hozzá.

5. Az európai ifjúsági portál

Az [európai ifjúsági portál](#) olyan weboldal, amelynek célja, hogy Európa-szerte segítse a fiatalokat eligazodni az EU által a különböző területeken – például az önkéntesség, a munkavállalás, a tanulás, a kultúra és a kreativitás terén – kínált számos lehetőség között.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Parlament mindig is támogatta a tagállamok között az ifjúságpolitika terén folytatott szoros együttműködést. Végigkísérte az ifjúságpolitika kialakítását, és aktív szerepet játszott abban – például az „EU ifjúsági stratégiájáról – befektetés és az érvényesülés elősegítése” című (HL C 161. E, 2011.5.31., 21. o.), illetve az EU 2010–2012. évi ifjúsági stratégiájának végrehajtásáról (HL C 93., 2016.3.9., 61. o.), az EU 2013–2015 közötti időszakra szóló ifjúsági stratégiájának értékeléséről (HL C 215., 2018.6.19., 212. o.) és az ifjúsági garanciáról (HL C 440., 2015.12.30., 67. o.) szóló állásfoglalásaiban.

Az elmúlt években a Parlament számos egyéb állásfoglalást fogadott el a fiatalok foglalkoztatásáról (például HL C 224., 2016.6.21., 19. o.), vállalkozói készségéről (HL C 316., 2017.9.22., 76. o.) és az ifjúsági munkanélküliség leküzdésére irányuló szakpolitikákról (HL C 11., 2018.1.12., 44. o.).

A Parlament a hozzá intézett petíciók nyomán is védelmezi a gyermekek mindenek felett álló érdekét (HL C 66., 2018.2.21., 2. o.), és állásfoglalást fogadott el az egyenlőtlenségek csökkentéséről, különös tekintettel a gyermekszegénységre (HL C 366., 2017.10.27., 19. o.). A Parlament foglalkozik az uniós határokon kívüli gyermekjogokkal is, állásfoglalásokat fogad el a gyermekek világbeli helyzetéről, például a szükséghelyzetekben és elhúzódó válságokban élő gyermekek oktatásáról (HL C 366., 2017.10.27., 151. o.) vagy a gyermekek alultápláltságáról és hiányos táplálkozásáról a fejlődő országokban (HL C 289., 2016.8.9., 71. o.). 2015-ben a Parlament állásfoglalást fogadott el a gyermekekkel szemben elkövetett internetes szexuális visszaélés elleni küzdelemről (HL C 316., 2016.8.30., 109. o.)^[2]. 2018. októberi plenáris ülésén elfogadta a Bizottságnak az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló felülvizsgált irányelvre (P8_TA(2018)0364) vonatkozó jogalkotási javaslatát. Az új rendelkezések értelmében a műsorszolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a gyermekek kevesebb olyan reklámot lássanak, amelyekben egészségtelen élelmiszereket vagy italokat népszerűsítenek. az erőszakra, gyűlöletre és terrorizmusra buzdító tartalom tilos lesz és az öncélú erőszakra és a pornográfiára szigorú szabályok vonatkoznak majd.

Az Erasmus+ programról szóló, 2012–2013-as tárgyalások során a Parlament egyértelműen egy külön ifjúsági fejezet és annak fő intézkedéseire rendelt külön költségvetés mellett érvelt. Hangsúlyozta azt is, hogy növelni kell a hátrányos helyzetű

[2]További információkat „Az audiovizuális és médiapolitika” című, [3.6.2.](#) számú ismertetőben talál.

fiatalok részvételének lehetőségeit is. 2017. szeptember 17-i állásfoglalásában (HL C 337., 2018.9.20., 131. o.) a Parlament azt javasolta, hogy az utódprogram az egész életen át tartó tanulásra és a mobilitásra összpontosítson, valamint hangolja össze az Erasmus program, az EU ifjúsági stratégiája és más uniós finanszírozású programok prioritásait. 2018 júniusában az Európai Parlament és a Tanács politikai megállapodásra jutott az Európai Szolidaritási Testületre vonatkozó javaslatról, amelyet most mindkét intézménynek hivatalosan is el kell fogadnia.

Annak érdekében, hogy ösztönözzék a fiatalokat az európai projektekben való egyéni részvételre, a Parlament és az aacheni Nemzetközi Nagy Károly-díj Alapítvány 2008-ban életre hívta az [európai ifjúsági Nagy Károly-díjat](#), amelyet minden évben olyan projekteknek ítélnék oda, amelyek ösztönzik az európai és nemzetközi egyetértést.

Michaela Franke / Pierre Hériard
09/2018

